

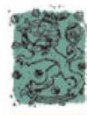
RAkenteellisen
KEhittämisen
Tukena
Tietohallinto

Korkeakoulujen ja
opetusministeriön
yhteinen
tietohallintohanke,
jota CSC koordinoi

RAKETTI-hankkeen ajankohtaiskatsaus

Tuija Raaska
Kehityspäällikkö
Tietohallinnon konsultointipalvelut
CSC-Tieteen tietotekniikan keskus Oy

OPETUSMINISTERIÖ
Undervisningsministeriet MINISTRY OF EDUCATION

SUOMEN YLIOPISTOJEN REHTORIEN NEUVOSTO
FINLANDS UNIVERSITETSREKTORERS RÅD

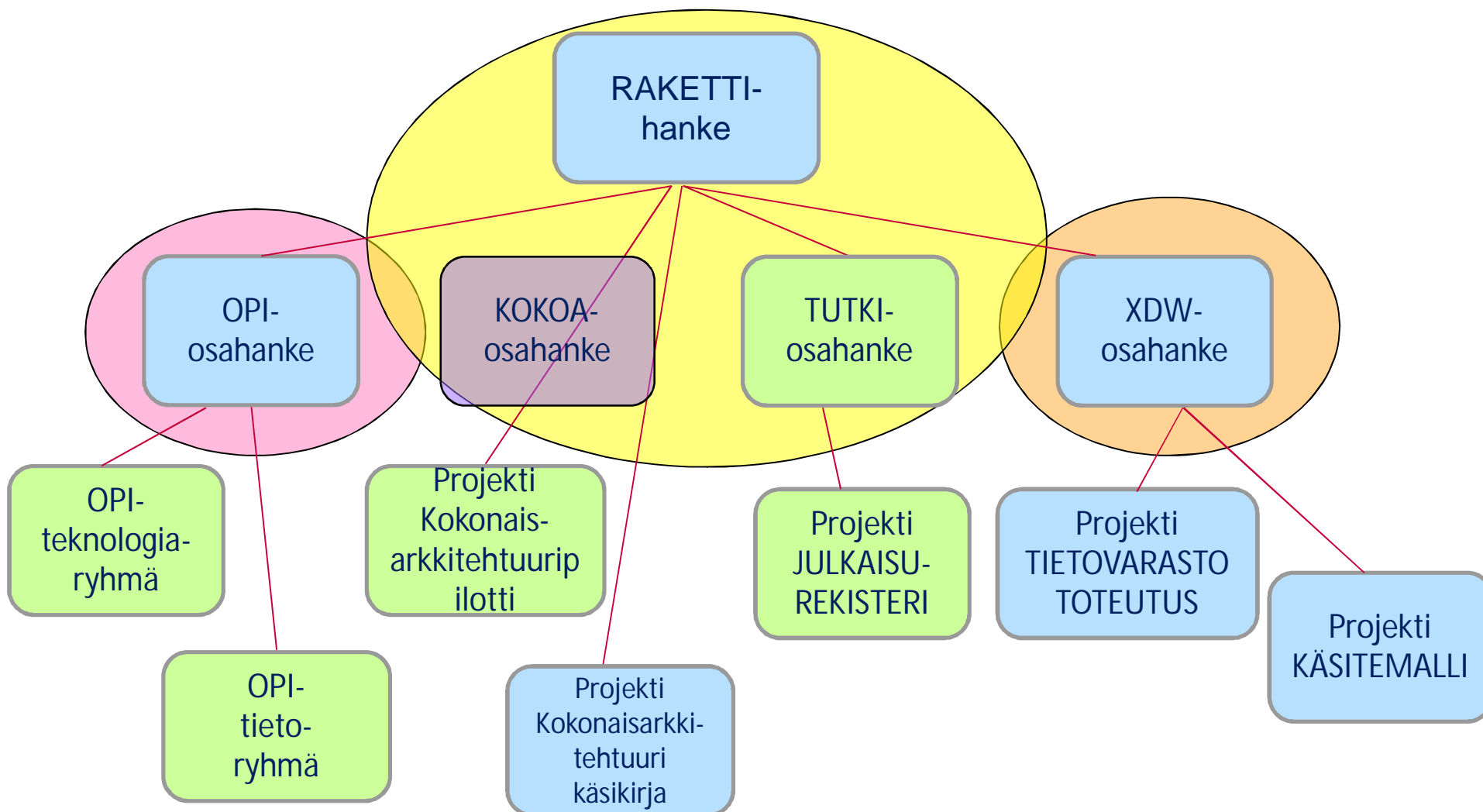
ARENE
Ammattikorkeakoulujen
rehtorineuvosto ARENE

CSC

- Ryhmän/projektin toiminta käynnissä
- Ryhmä/projekti käynnistyy parhaillaan
- Ryhmän/projektin tarve tunnistettu
Odottaa käynnistyspäätöstä

RAKETTI-hankkeen organisointi Tilanne lokakuussa 2009

Hankkeen kuvaus

- korkeakoulujen ja opetusministeriön yhteinen hanke, jota CSC koordinoi
- tavoitteena on korkeakoululaitoksen ohjauksessa ja vaikuttavuuden seuraamisessa sekä korkeakoulujen sisäisessä johtamisessa tarvittavan tiedon sekä käytössä olevien IT-ratkaisujen laadun, yhteentoimivuuden ja käytettävyyden edistäminen kansallisella tasolla
- aluksi koostui kolmesta osahankkeesta, joiden aihealueet ovat
 - korkeakoulujen kokonaisarkkitehtuuri (KOKOA)
 - opintohallinnon perustietojärjestelmä (OPI)
 - sekä käsitelmä ja tietovarasto (XDW)
- hanketta täydennettiin TUTKI-osahankkeella kesällä 2009.

Uutta: TUTKI-osahanke

- TUTKI-osahanke korkeakoulujen tutkimusta ja tutkimushallintoa käsittelevä uusi RAKETTI-hankkeen osa. Samanaikaisesti tehtiin päätös JURE (Julkaisurekisteripalvelut)- projektin käynnistämisestä
- osahankkeessa luodaan yhtenäinen tapa kuvata tutkimustoiminnan tuloksia ja vaikuttavuutta, sekä tarvittava tietojärjestelmä tiedon keruuseen ja raportointiin
- lisäksi selvitetään muita tutkimusprosessissa ja -hallinnossa tarvittavia tietojärjestelmätarpeita ja tarpeiden selvittyä edistetään näiden täyttämistä

TUTKI-osahanke lähtee liikkeelle näin

- ensimmäisessä vaiheessa suunnitellaan ja toteutetaan tutkimustiedon raportoinnissa ja vaikuttavuuden arvioinnissa tarvittava rekisteri, johon kerätään tiedot korkeakoulujen ja sektoritutkimuslaitosten tekemästä tutkimuksesta ja sen vaikuttavuudesta (JURE-projekti)
- tavoitteena tuottaa aiempaa kokonaisvaltaisempi näkemys suomalaiseen tieteelliseen julkaisemiseen
- opetusministeriön kannalta valtakunnallisen julkaisurekisterin rakentamistarve on kiireellinen ja sitä halutaan edistää mahdollisimman pian
- ensimmäisessä vaiheessa tavoitteena on selvittää, mitä ja millaisia tarpeita julkaisurekisteripalveluille eri sektoreilla on

Työvälineenä kokonaisarkkitehtuurimalli

Taso	Näkökulma - Tavoitteet - Tarpeet - Rakenteet - Ratkaisut	Toiminta - Strategia - Palvelut - Prosessit - Työnkulut ja roolit	Tieto - Strategia - Käsitteelliset mallit ja sanastot - Tietorakenteet/varastot - Ohjeet/std:t/tuotteet (std = standardi)	Järjestelmä - Th-strategia - Toiminnalliset palvelut - Järjestelmät/integraatio - Ohjeet/std:t/tuotteet	Tekniikka - IT-strategia - Tukipalvelut - Teknologia/integraatio - Ohjeet/std:t/tuotteet
Julkishallinto - Julkit - Valtasa - Valtit - Kuntalit					XDW-
OPM:n Hallinnonala - Muut virastot - Yliopistot - Ammattikorkeakoulut			XDW käsite malli-	JURE XDW- tieto varasto	XDW tekninen alusta
Korkeakoulu - yy yliopistoa - xx ammattikorkeakoulua					

TUTKI-osahanke

TUTKI-osahankkeessa voi syntyä:

- kansallisia tutkimusprosessin ja tutkimushallinnon tukipalveluja
- korkeakouluissa tehty tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminta tulee näkyvämmäksi
- kevennystä tutkimukseen, kehitykseen ja innovaatiotoimintaan liittyvään hallinnolliseen työhön
- jatkuvan tilastotuotannon palveluja tutkimuksen laatuarvioinnin käyttöön (OPM, Suomen Akatemia, korkeakoulut)
- suomalaisen tutkimuksen ”näkyvyyspalvelut” (tutkijalle)
- *tutkimuksen johtamisen tarvitsemat rakenteet ja palvelut, jotka koostuvat sekä toiminnan, tiedon/informaation, järjestelmien ja teknisten ratkaisujen hallitusta kokonaisuudesta*

Tarkempi kuvaus käsiteltäväksi tulevista aihepiireistä

- julkaisurekisteripalvelujen toteuttamisen ohjaus (JURE)
- OPM:n aloite kansainvälisten julkaisutietokantojen julkaisu- ja viittaustietojen hankkimisesta ja hyödyntämisestä Suomen tutkimuksen laadun arvioinnin tarpeisiin (sitaatioindeksi)
- T&K&I työn kansallinen käsitelmä (työn alla XDW-osahankeessa)
- HY:n uuden tutkimushallintojärjestelmän TUHAT mahdollinen laajentaminen kansalliseen käyttöön
- tutkimuksen laatua kuvaavien indikaattoreiden kehitys (OPM)
- asiaan liittyy myös Julkaisufoorumi -työryhmä, tutkimuksen laatuarvioinnin kehittämiseksi (yliopistojen rehtorien neuvosto 05/2009 alkaen)
- toukokuussa käynnistyi Tutkimuksen tietoaaineistot – poikkihallinnollinen selvitys (OPM, CSC) <http://www.csc.fi/sivut/e-infra/tietoaaineistot>, jolla voi olla liittymäpintaa tähän jatkossa

TUTKI-ohjausryhmän kokoonpano

Osahanketta ohjaavat tutkimuksen, kehittämisen ja innovaatiotoiminnan johtamisen edustajat korkeakouluista yhdessä muiden keskeisten tahojen kanssa

- yliopiston johdon ja tutkimuksen edustaja, puheenjohtaja (Timo Tiihonen, vararehtori, JY)
- yliopiston johdon ja rehtorineuvoston julkaisufoorumityöryhmän edustaja (Johanna Björkroth, vararehtori, HY)
- tutkijakoulutuksen edustaja (Heikki Ruskoaho, vararehtori, Oulun yliopisto, tutkijakoulutukiryhmän puheenjohtaja)
- ARENEn keskuudestaan valitsema edustaja, Vesa Saarikoski, rehtori, Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu
- innovaatiotoiminnan edustaja (Pekka Saarela, TAIK, hallintojohtaja (innovaatioyliopistoa valmistelevan organisaatio)
- Suomen Akatemian edustaja (Riitta Mustonen, ylijohdaja, tutkimus)
- Kansallinen digitaalinen kirjasto (Kristiina Hormia-Poutanen, Kansalliskirjasto, kirjastoverkkopalvelujen johtaja)
- Tutkimuksen tietoaaineistot-hankkeen edustaja (Juha Haataja, palvelujohtaja, CSC)
- OPM:n tutkimuksen laatu- ja indikaattorikehitys (Markku Suvanen, OPM)
- Kokonaisarkkitehtuurinäkökulma (Ahti Planman, KY, yliopistojen IT-pääsihteeri)
- muun RAKETTI-kehitystyön ja koordinaattoritahon edustaja (XDW, OPI, KOKOA) (Tuija Raaska, CSC)
- sihteeri, projektikoordinaattori, CSC

Julkaisurekisteripalvelujen tavoitetilä 1/2

Täydessä laajuudessaan valtakunnallinen julkaisutietorekisteri on koko **suomalaista tutkimusta ja sen osa-alueiden toimintaa kuvaava tietojärjestelmä**, joka¹

- antaa yliopistoille, ammattikorkeakouluille, sektoritutkimuslaitoksille, Suomen Akatemialle, opetusministeriölle, sektoriministeriöille, medialle ja kansalaisille helpon pääsyn laatuvarmistettuun ja yhdenmukaiseen tietoon tutkimuksen laajuudesta, rakenteesta ja kehityksestä
- mahdollistaa tieteellisen tutkimuksen tuottavuuden arvioinnin ja luo edellytykset tutkimuksen laadun arviointiin
- mahdollistaa tutkimukseen liittyvän tilastotiedon automaattisen tuottamisen (korkeakouluittain, tieteenaloittain)
- säästää kustannuksia tiedon tallennuksessa (korkeakoulujen tutkijat ja kirjastovirkailijat) ja siirtämisessä (kansainväliset tietokannat)
- edesauttaa tutkimustiedon leviämistä ja tekee tutkimustoimintaa näkyväksi suomalaisessa yhteiskunnassa

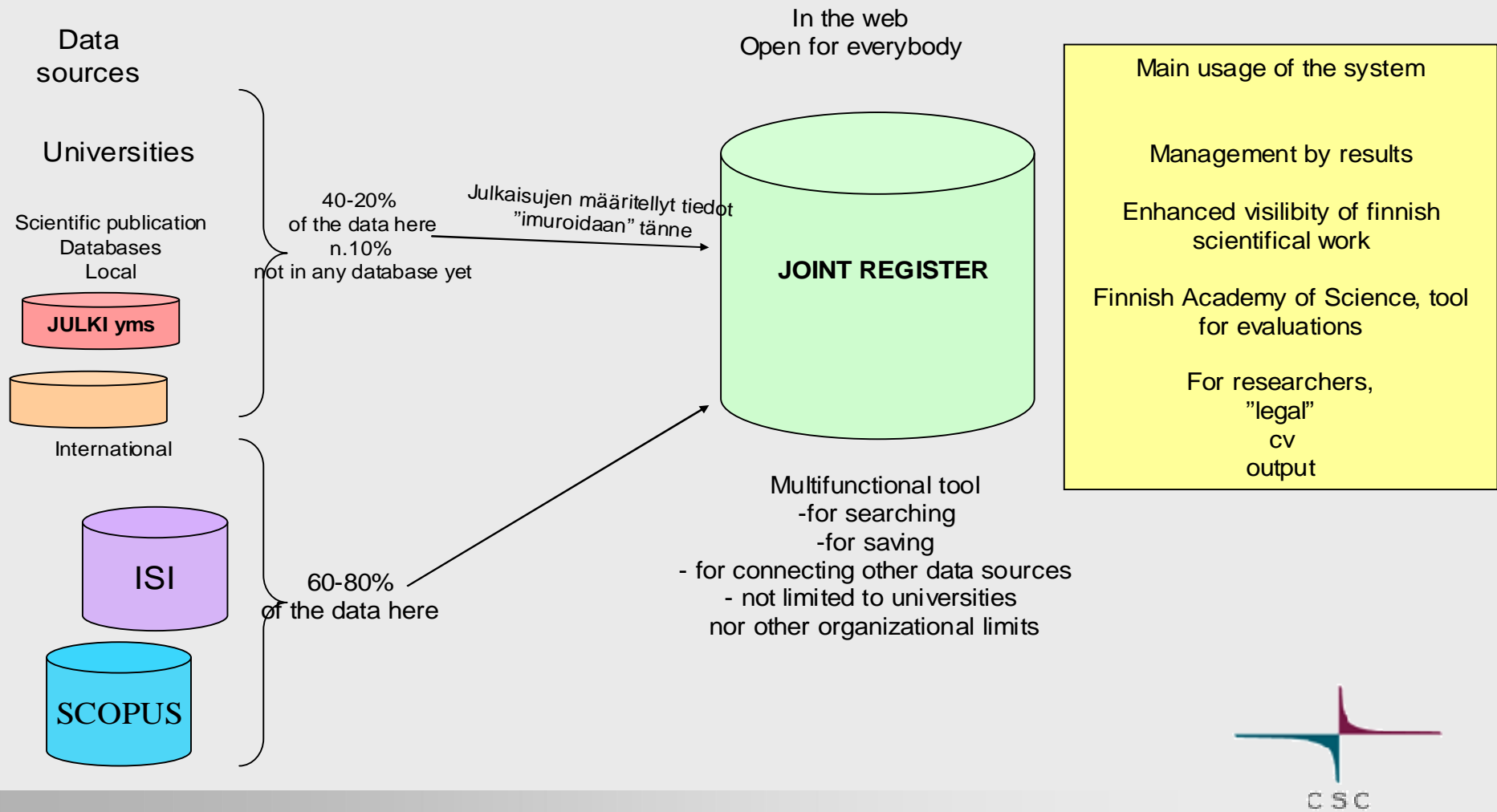
¹TiedeKOTA-työryhmän määrittelemä tavoitetilä ja rakenne.

Julkaisurekisteripalvelun tavoitteet 2/2

- lisää suomalaisen tutkimustoiminnan kansainvälistä tunnettuutta
- lisää tutkimustoiminnan läpinäkyvyyttä ja edesauttaa akateemisen yhteisön sisäistä keskustelua
- edesauttaa korkeakoulujen ja sektoritutkimuslaitosten henkilökunnan tieteellisen pätevyyden tunnistamista
- antaa tutkijoille mahdollisuuden saada omat julkaisutiedot yhdestä paikasta
- tuottaa tietoa Suomen Akatemian ja muiden tutkimusrahoituslaitosten päätöksenteon valmistelun pohjaksi
- helpottaa Tilastokeskuksen tiedonkeruuta
- parantaa tieteellisen tutkimuksen liittyvän tutkimus-, arviointi- ja selvitystyön tietopohjaa
- mahdollistaa monipuoliset tiedonhaut erilaisilla luokituksilla sekä tietokannan tietojen kytkemisen erilaisten
- linkkien kautta muihin relevantteihin tiedonlähteisiin sekä sähköisiin tietoarkistoihin
- tarjoaa vaihtoehdon lisääntyville maksullisille julkaisutietokannoille

Valtakunnallinen julkaisurekisteri

KUVA 1. TiedeKOTA-työryhmän määrittelemän valtakunnallisen julkaisurekisterin tavoitetilä ja rakenne.

Aikatauluarvio ja alkuvaiheen resurssointi

- Julkaisurekisteripalvelut rakennetaan vuosina 2010-2011. Tutkimushallinnon viitearkkitehtuuri kuvataan 2010-11.
- tämän jälkeen päätetään mahdollisesta kansallisesta järjestelmäyhteistyöstä tutkimusprosessin ja -hallinnon tukijärjestelmien osalta ja tehdään mahdolliset yhteishankinnat vuosina 2011-14.
- Osahankkeeseen on varattu vuonna 2009 0,5thv/vuosi ja 2010 1htv/vuosi CSC:ssä tehtävää henkilötyötä (mm. projektikoordinaattori) OPM:n rahoituksella (osana RAKETTI-hanketta)

KOKOA-osahanke

- RAKETTI-KOKOA osahankkeen tavoitteena on soveltaa kokonaisarkkitehtuurimenetelmää korkeakoulujen toimintaan. Se auttaa korkeakouluja tekemään keskenään yhteistyötä tietohallinnon palveluiden tuotannossa ja kehittämisessä ja mahdollistaa yhteensopivat toimintatavat ja tietojärjestelmät suhteessa sekä valtionhallintoon että kuntahallintoon.
- tavoitteena on myös kokonaisarkkitehtuuriosaamisen lisääminen
- organisointi erilainen kuin muissa osahankkeissa: on lähdetty mukaan ja tukemaan jo käynnissä olevaa kokonaisarkkitehtuurityötä korkeakouluissa, osallistumaan alan tutkimushankkeeseen ja tuetaan osaamisen siirtoa

KOKOA-osahankkeessa tapahtuu

- yhteistyössä HY:n kanssa Kokonaisarkkitehtuurikäsikirja Käsikirja on ilmestynyt ja sitä on saatavilla Helsingin yliopiston tietotekniikkaosastolta ja CSC:ltä. Käsikirjan jatko-osan teko käynnistyy 11/09 alkavalla koulutus/työpajatyöskentelyllä
- liitytty 09/09 jäseneksi TEKESin rahoittamaan SOLEA-tutkimushankkeeseen
- SOLEA-hankkeessa tutkitaan ja kehitetään palvelukeskeisen arkkitehtuurin hyödyntämistä osana organisaatioiden kokonaisarkkitehtuuria ja hankeosapuolet vaihtavat kokemuksia kokonaisarkkitehtuurin soveltamisesta organisaatioissaan

KOKOA-osahanke: pilottiprojekti

- kymmenen korkeakoulua on käynnistänyt yhteisen kokonaisarkkitehtuuripilotin
- mukana ovat Lapin korkeakoulukonserni, (LY, RAMK ja KTAMK), Tampereen fuusioituvat ammattikorkeakoulut (TAMK ja PIRAMK), pääkaupunkiseudun yhteistyöverkosto "neliapila" (METROPOLIA, HAMK, LAUREA ja LAMK) sekä Seinäjoen ammattikorkeakoulu (SEAMK)
- tavoitteena on luoda yhdessä parhaita käytäntöjä kokonaisarkkitehtuurimetodin mukaisesti kunkin korkeakoulun ajankohtaisten tarpeiden pohjalta

Lisätietoa

TUTKI –osahanke

- <http://raketti.csc.fi/tutki>
- <http://raketti.csc.fi/jure>
- Tuija.Raaska@csc.fi
- OPM:ssä JUREn osalta myös Olli.Poropudas@minedu.fi

KOKOA-osahanke

- <http://raketti.csc.fi/kokoa>
- Esko.Ala-Peijari@csc.fi

- RAKETTI-uutiskirje